

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service
Innehållsansvar: Carolin Karlsson, (carka60), Sektionsledare
Granskad av: Stefan Carslöv, (steca9), Specialistläkare
Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Giltig från: 2026-01-19

Giltig till: 2027-10-06

Urinvägsöversikt, konventionell radiologi (SÄS)

Syfte

Radiologisk metod för undersökning av buken med ovanstående frågeställningar.

Förändringar sedan föregående version

Inga aktuella förändringar.

Metodmall

Us kod/Us namn

Sos-kod 501 000/ Urinvägsöversikt

Indikation

Njursten, Stenstatus, Progress/storlek, Stent-läge (JJ-stent)

Förberedelser

- ID-kontroll.
- Längd och vikt.
- Kläder och eventuell metall som kan skymma avlägsnas.
- EKG-elektroder ska tas bort.
- Kompression.
- Graviditet ska tillfrågas på kvinnor 15–50 år.
- Gonadskydd ska användas på pojkar och män under 50 år, där strålfältet ligger <5 cm från gonaderna.

OBS: Gonadskydd används inte om det skymmer eller stör diagnostiken.

- Inget raster på barn under 20 kg.
- Medföljande i rummet ska bära strålskydd.

Kontrastmedel

Ej aktuellt.

Bildtagning/Projektioner

Frontal

Position: Patienten ligger på rygg med armarna utmed kroppen.

Centrering: Centrera i medellinjen.
Övre bländarkanten ska vara i höjd med processus xiphoideus.

Vinkel: 0

FFA: 110 cm

Kriterier: Övre njurpolerna ska vara med till och med symfysens nedre kant.

Sidomarkering.

Kan ibland behövas två bilder. Säkerställ överlappning.

Blåsbild

Position: Patienten ligger på rygg med armarna utmed kroppen.

Centrering: Centrera mitt på blåsan, 4 tvärfingrar från symfysens övre kant.

Vinkel: 15 grader craniellt ifrån.

- FFA:** 110 cm
- Kriterier:** Hela blåsan med på bilden.
Sidomarkering.

Strålskydd

- Graviditet är inte en kontraindikation till att göra en konventionell röntgenundersökning under förutsättning att fostret inte är i primärstrålfältet.
- Var noga med inbländning. Gör inte strålfältet för litet så att det påverkar diagnostiken. Spara stråldos genom att inte göra strålfältet för stort.
- Ta särskild hänsyn vid barnundersökningar för att minimera stråldosen. Barn är mer känsliga för joniserande strålning. Anpassade barnprotokoll ska användas.

Dokumentation

Om kriterier inte uppnås för undersökning ska anledning dokumenteras i aktuell remiss

Övrigt

Ansvarig röntgensjuksköterska granskar och kvalitetssäkrar bilderna.

Informera om när och från vem patienten får svar samt skicka patienten eller be patienten vänta på svar.

Referenser

-

Dokumentinformation

Innehållsansvarig

Carolin Karlsson, sektionsansvarig röntgensjuksköterska, bild- och funktionsmedicin SÄS

Stefan Carslöv, specialistläkare, bild- och funktionsmedicin SÄS

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Patrick Pettersson, sjukhusfysiker, bild- och funktionsmedicin och medicinsk service SÄS

Innehållsgranskare

Stefan Carslöv, specialistläkare, bild- och funktionsmedicin SÄS

Fastställt av

Markus Håkansson, verksamhetschef, bild- och funktionsmedicin och medicinsk service SÄS

Nyckelord

Metodbok, konventionell radiologi, urinvägsöversikt, urinvägar

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service

Innehållsansvar: Carolin Karlsson, (carka60), Sektionsledare

Granskad av: Stefan Carslöv, (steca9), Specialistläkare

Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Dokument-ID: SAS9631-1641598044-188

Version: 2.0

Giltig från: 2026-01-19

Giltig till: 2027-10-06